

ردیابی 1497 قلم کالا

سرانجام با تاخیری 3/5 ساله، سامانه شناسه کالا جایگزین طرح‌های ایران‌کد و شب‌نم شد و در مرحله اول قرار است 1497 قلم کالا تحت پوشش این سامانه قرار گیرد. این سامانه علاوه بر کاهش هزینه‌های مربوط به فرآیندهای تجاری؛ امکان شناسایی، رهگیری، کنترل و مقابله با قاچاق کالا را تسهیل می‌کند و با اجرای کامل آن، کالاهای بدون شناسه کالا، قاچاق محسوب می‌شوند.

سرانجام با تاخیری 3/5 ساله، سامانه شناسه کالا جایگزین طرح‌های ایران‌کد و شب‌نم شد و در مرحله اول قرار است 1497 قلم کالا تحت پوشش این سامانه قرار گیرد. این سامانه علاوه بر کاهش هزینه‌های مربوط به فرآیندهای تجاری؛ امکان شناسایی، رهگیری، کنترل و مقابله با قاچاق کالا را تسهیل می‌کند و با اجرای کامل آن، کالاهای بدون شناسه کالا، قاچاق محسوب می‌شوند.

آبان 1392 در حالی دستور رسمی حذف طرح شب‌نم و ایران‌کد از سوی محمدرضا نعمت‌زاده، وزیر صنعت، معدن و تجارت صادر شد که بسیاری از کارشناسان در آن زمان نسبت به این تصمیم واکنش نشان داده و این حرکت را عامل تسهیل قاچاق و واردات بی‌شناسه کالا به کشور معرفی کردند.

در آن زمان محمدرضا نعمت‌زاده، ناکارآمدی و فساد ایجاد شده را از سوی طرح‌های یادشده عامل حذفشان مطرح کرد و گفت: افزایش قاچاق، تقلب و واردات بی‌شناسه کالا، رویه مشکلاتی هستند که یکی از عوامل اصلی آنها طرح‌های شب‌نم و ایران‌کد است، به همین دلیل وزارتخانه به این نتیجه رسید که باید طرح‌های یادشده حذف و برای جلوگیری از تخلف راهکارهای بهتری ارائه کرد.

در آن مقطع، مسئولان وزارت صنعت وعده دادند بزودی با رفع نواقص طرح‌های شب‌نم و ایران‌کد، سامانه جدیدی را برای ساماندهی کالاهای وارداتی ارائه خواهند کرد، اما آن وعده 3/5 سال به طول انجامید تا این‌که دیروز سامانه شناسه کالا توسط وزارت صنعت، رونمایی شد.

به هر حال گرچه هر اقدامی جهت شفافیت واردات کالا به کشور و مهار قاچاق، مفید است، اما توقف 3/5 ساله طرح‌های قبلی و دوباره‌کاری در معرفی سامانه‌های مشابه، نوعی فرصت‌زدایی است؛ سوزی بود که در دولت یازدهم رخ داد.

مزیت سامانه شناسه کالا این است که چون واردکنندگان و تولیدکنندگان ملزم به استفاده از این شناسه روی محصولات خود می‌شوند، قطعاً فروشندگان به فروش کالاهای غیرمجاز تمایلی نخواهند داشت، چون با کالاهای بدون شناسه دقیقاً همانند کالاهای قاچاق برخورد خواهد شد که عواقب آن برای فروشندگان سنگین است، پس خودبه‌خود زمینه عرضه کالاهای مشکوک یا قاچاق در بازار کاهش خواهد یافت.

کارکرد شناسه کالا

یدالله صادقی، معاون امور اقتصادی و بازرگانی وزیر صنعت، معدن و تجارت در مراسم رونمایی از سامانه شناسه کالا که در محل وزارت صنعت، معدن و تجارت برگزار شد، گفت: این سامانه در راستای آیین‌نامه اجرایی ماده 13 قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز است که بر ایجاد شناسنامه، شناسه و کد رهگیری برای کالاهای گروه هدف تأکید دارد.

صادقی افزود: اهداف اصلی راه‌اندازی این سامانه، کاهش اسناد قابل معامله، کاهش زمان برای تجار و بازرگانان، تولیدکنندگان و شفاف‌سازی فرآیند واردات، تولید و توزیع است. بنابراین این سامانه به شفاف‌سازی اسناد تجاری و کنترل قاچاق کالا کمک خواهد کرد، چون واردکنندگان یا تولیدکنندگان با مراجعه به سامانه nts.w.ir و ثبت‌نام، نسبت به تولید شناسه کالا اقدام می‌کنند و پس از آن برای ایجاد تمایز بین اقلام مختلف یک کالا در سطح عرضه، نسبت به ایجاد شناسه رهگیری اقدام می‌کنند که روی بسته‌بندی کالاها درج و چاپ خواهد شد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: این مهم امکان مناسب‌تری را برای رصد و ممیزی کالاها در سطح

بازار مشخص کرده و امکان شناخت و ممیزی کالاهایی را که به شکل قانونی تولید یا وارد می‌شود، میسر خواهد کرد که به نوعی متفاوت از گذشته است و دلیل زمان‌زنجی و بر بودن رونمایی از این سامانه، اهمیت و تشکیل کمیته‌های تخصصی برای بهینه شدن فعالیت سامانه بوده است.

وی درباره کالاهای مشمول ثبت در این سامانه نیز گفت: براساس آیین‌نامه‌های موجود، کالاهای هدف در سه گروه کالایی الف، ب و پ دسته‌بندی شده که گروه الف شامل انواع داروهای انسانی و حیوانی، مکمل‌های غذایی، ملزومات و تجهیزات پزشکی، اقلام آرایشی و بهداشتی، خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها، فرآورده‌های زیست‌محیطی، تلفن همراه و سایر تجهیزات ارتباطی با قابلیت نصب سیمکارت و دخانیات است که پایان اردیبهشت‌زنجی به عنوان تاریخ لزوم شناسه‌دار شدن آنها اعلام شده است.

این مقام مسئول افزود: در گروه ب، تجهیزات خانگی برقی (شامل تلویزیون، یخچال، کولر، اسپلیت، ماشین لباسشویی، مایکروویو و...)، لوازم یدکی وسایل نقلیه، فرآورده‌ها و مشتقات نفتی، طلا (شامل شمش، مسکوکات و مصنوعات زینتی)، منسوجات و پوشاک، اسباب‌بازی و دام زنده (گوشت سفید و قرمز) است که از 31 خرداد باید برای واردات کالا شناسه و کد رهگیری دریافت کنند.

صادقی با اشاره به کالاهای منتخب برای گروه آخر نیز گفت: در گروه پ، محصولات اساسی کشاورزی محدود به گندم، برنج، جو، ذرت، دانه‌های روغنی، چای، کنجاله روغن، شکر، کود شیمیایی، سموم و بذرها قرار دارند که 31 خرداد به عنوان شروع الزام دریافت شناسه در نظر گرفته شده و سایر گروه‌های کالایی بند‌زنجی ریج مطابق دستورالعمل اضافه خواهند شد.

این مقام مسئول تصریح کرد: در این مرحله 1497 قلم کالا برای دریافت شناسه‌کالایی در نظر گرفته شده و در مراحل بعد، کالاها و تجهیزات دارویی و پزشکی نیز باید این شناسه‌ها را دریافت کنند.

صادقی درباره کالاهای موجود بازار به خبرنگار جام‌زنجی گفت: براساس بند 7 آیین‌نامه اجرایی ماده 13 قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، بعد از راه‌اندازی کامل این سامانه کمیته‌ای با محوریت وزارت صنعت، معدن و تجارت و تمام نهادهای مربوط تشکیل می‌شود و بزودی نسبت به تعیین تکلیف کالاهای موجود بازار اقدام خواهد شد؛ به‌گونه‌ای که این کالاها خللی در روند اجرای طرح شناسه‌کالاهای ایجاد نکنند.

این مقام مسئول در پاسخ به سؤال دیگر جام‌زنجی جم مبنی بر چگونگی ارتباط این سامانه با صندوق‌های فروش کالا افزود: سامانه‌های پوز یا صندوق‌های فروش که قرار است در سطح عرضه استفاده شوند، بیشتر مربوط به امور مالیاتی و کنترل قیمتی هستند، بنابراین در آیین‌نامه‌های ما مشخصاً هنوز ارتباط مستقیمی بین سامانه ثبت شناسه‌کالا و صندوق‌های فروش تعریف نشده، اما برای رسیدن به نتیجه مناسب لازم است از همه امکانات استفاده کنیم که برای آن برنامه‌های داریم.

مجلس نظارت کامل خواهد داشت

سیدجواد حسینی‌زنجی، دبیر اول کمیسیون صنایع مجلس با تأکید بر اهمیت جلوگیری از ورود کالاهای قاچاق به بازار برای حمایت از تولید داخلی با استفاده از ظرفیت سامانه ثبت شناسه‌کالا به خبرنگار ما گفت: هر قدر بتوانیم شرایط ورود، تولید و عرضه کالاها را شفاف‌تر کنیم، به نفع تولید و مصرف خواهد شد، بنابراین لازم است هر چه سریع‌تر کامل و علمی به سمت استفاده از سامانه‌های اینچنینی برویم. وی افزود: براساس فرمایشات مقام معظم رهبری برای مقابله با پدیده شوم قاچاق، لازم است از ابتدای تولید تا سطح عرضه تمام مراحل را کنترل کنیم که یکی از روش‌های مدرن و قابل استناد این‌گونه سامانه‌هاست، اما نباید فراموش کرد که به‌گونه‌ای باید در این سامانه‌ها برنامه‌ریزی کنیم که زمینه سوءاستفاده به حداقل خود برسد.

وی تأکید کرد: البته استفاده از یک سامانه کافی نیست؛ بلکه تمام نهادها و ارگان‌های مربوط باید با این سامانه مرتبط باشند که هر لحظه بتوان کالا را رصد کرد. بنابراین در این زمینه قطعاً نهادهایی چون وزارت اقتصاد و امور دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و همچنین گمرکات باید حضور داشته باشند، اما اصلی‌ترین بخش برای بهبود نتیجه مربوط به ستاد مبارزه با قاچاق کالا و تعزیرات حکومتی است.

دبیر اول کمیسیون صنایع مجلس گفت: یکی از مهم‌ترین بخش‌های موفقیت طرح‌های اینچنینی کنترل روند اجراست که معمولا نهادهای مربوط این کار را انجام می‌دهند، ولی با توجه به اهمیت موضوع قاچاق و مقابله با آن برای حمایت از تولیدات داخلی، قطعا کمیسیون صنایع به عنوان یکی از کمیسیون‌های درگیر در بخش مبارزه با قاچاق کالا و ارز نسبت به روند اجرایی این سامانه نظارت دقیق خواهد داشت.

امیدوارم اشکالات قبلی اصلاح شده باشد

حمید صافدل، رئیس اسبق سازمان توسعه تجارت درباره سامانه جدید ثبت شناسه‌ها کالا به خبرنگار جام‌جم گفت: امیدوارم در این سامانه، مشکلات گذشته اصلاح شده باشد.

رئیس اسبق سازمان توسعه تجارت درباره اهمیت اتصال این سامانه با سامانه صندوق‌های فروش نیز به خبرنگار جام‌جم گفت: همان‌طور که می‌دانید مبارزه با قاچاق و سوءاستفاده‌های اقتصادی محدود به مرزها نیست؛ بلکه باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنیم که بتوانیم کالا را از روی نوار نقاله‌های کارخانه تولیدی تا قفسه‌های عرضه خرده‌فروشی رهگیری کنیم، دقیقا آن‌طور که مقام معظم رهبری بارها تاکید فرموده‌اند. بنابراین اگر این سامانه به صندوق‌های فروش مرتبط نشده باشد، به نوعی هنوز روزنه‌های تخلف وجود دارد.

صافدل تاکید کرد: هدف از اجرا و سرمایه‌گذاری در چنین طرح‌هایی، حمایت از حقوق تولیدکننده و حقوق مصرف‌کننده است، پس مصرف‌کنندگان حق دارند هنگامی که یک کالا را از روی قفسه‌های فروشگاه انتخاب می‌کنند کاملا به اطلاعات شرایط تولید و ورود آن به بازار مطلع باشند.

عماد عزتی

اقتصاد